

ВИСНОВОК

експертної комісії Міністерства освіти і науки України про акредитаційну експертизу підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» галузі знань

1401 Сфера обслуговування

напряму підготовки 6.140103 «Туризм» у Маріупольському державному університеті

Відповідно до Наказу Міністерства освіти і науки України № 832-л від 21.05.2018 року «Про проведення акредитаційної експертизи», експертна комісія у складі: Кілінської Клавдії Йосифівни, доктора географічних наук, професора, завідувача кафедри соціальної географії та рекреаційного природокористування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича (голова комісії) та Уварової Ганни Шевкетівни, кандидата педагогічних наук, доцента, доцента кафедри країнознавства і туризму Національного авіаційного університету, у період з 29.05.2018 р. по 31.05.2018 р. включно провела безпосередньо у Маріупольському державному університеті (надалі – МДУ) акредитаційну експертизу підготовки фахівців освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» галузі знань 1401 Сфера обслуговування напряму підготовки 6.140103 «Туризм».

Експертна комісія проводила експертизу у відповідності з вимогами: Закону України «Про вищу освіту», Положення про акредитацію вищих навчальних закладів і спеціальностей у вищих навчальних закладах та вищих професійних училищах», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 09.08.2001 р. № 978; Положення про експертну комісію та порядок проведення акредитаційної експертизи, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14.01.2002 р. № 16; Ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 24.12.2003 р. № 847 зі змінами, внесеними наказом МОН молоді і спорту України від 20.11.2011 р. № 1377; Державних вимог до акредитації напряму підготовки, спеціальності та вищого навчального закладу, затверджених наказом МОН молоді і спорту України від 13.06.2012 р. № 689; Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти, затверджених Постановою Кабінету Міністрів України від 30.12.2015 р. № 1187, листами МОН молоді і спорту України від 20.03.2012 р. № 1/9-207 «Щодо ліцензійних умов надання освітніх послуг у сфері вищої освіти» та від 23.10.2012 р. № 1/9-774 «Щодо змін у сфері ліцензування та акредитації».

При проведенні експертизи були перевірені оригінали таких матеріалів та документів:

1. Статут Маріупольського державного університету, зареєстровано Міністерством освіти і науки України 13.01.2017 р. №53;
2. Довідка про внесення Маріупольського державного університету до Державного реєстру вищих навчальних закладів України;
3. Довідка Державної служби статистики України Головного управління статистики у Донецькій області Управління статистики у місті Маріуполі (АБ № 710583, дата реєстрації 14.03.2013) про внесення Вищого навчального закладу «Маріупольський державний університет» до Єдиного державного реєстру підприємств та організацій України і надання ідентифікаційного коду 26593428;
4. Свідоцтво за №100315191 про реєстрацію платника податку на додану вартість (серія НБ №245914 від 26 грудня 2010 року);
5. Безстрокова ліцензія на освітню діяльність у сфері вищої освіти, затверджена наказом Міністерством освіти і науки України від 22.05.2017 р. № 102-л);
6. Сертифікат про акредитацію Маріупольського державного університету (Серія РД-IV № 0524521), виданий 05.06.2013 р.;

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

Експертна комісія розглянула оригінали основних засновницьких документів, ліцензії та сертифікату про акредитацію, наданих матеріалів та, проаналізувавши реальний стан справ в університеті, дійшла висновків, що матеріали, подані Університетом разом із заявою про акредитацію на пряму підготовки 6.140103 «Туризм», за переліком, обсягом, повнотою та достовірністю відповідають вимогам Положення про акредитацію та нормативним документам МОН України щодо акредитації.

На підставі вивчення матеріалів акредитаційної справи та перевірки стану підготовки бакалаврів з туризму у Маріупольському державному університеті експертами встановлено наступне:

I. Загальна характеристика Маріупольського державного університету

Маріупольський державний університет має IV рівень акредитації вищого навчального закладу (сертифікат про акредитацію серія РД-IV № 0524521, протокол № 101 акредитаційної комісії від 31 січня 2013 року). Університет засновано на загальнодержавній формі власності і підпорядковано Міністерству освіти і науки України (розпорядження Кабінету Міністрів України «Про утворення Маріупольського державного гуманітарного університету» № 401-р від 17 червня 2004 р., наказ Міністерства освіти і науки України «Про утворення Маріупольського державного гуманітарного університету» № 544 від 30 червня 2004 р., розпорядження Кабінету Міністрів України «Про перейменування Маріупольського державного гуманітарного університету» № 1674-р від 18 серпня 2010 р., наказ Міністерства освіти і науки України «Про перейменування Маріупольського державного гуманітарного університету» № 870 від 13 вересня 2010 р.).

В Університеті підготовка студентів ведеться за ступеневою системою відповідно до отриманих ліцензії та сертифікатів. Професійна підготовка фахівців проводиться за 10 галузями знань, за 22 спеціальностями, 43 освітньо-професійними програмами на першому та другому рівнях вищої освіти та 3 освітньо-науковими програмами на третьому рівні вищої освіти.

Університет очолює ректор **Балабанов Костянтин Васильович**, доктор політичних наук (диплом ДН № 002567 від 29 червня 1995 року), професор (атестат ПР АР № 001151 від 28 березня 1997 року), Почесний Генеральний консул Республіки Кіпр у Маріуполі, член-кореспондент Національної академії педагогічних наук України, заслужений працівник освіти України, член-кореспондент академічного Філологічного товариства «Парнас» (Греція) та Пелоританської академії (Італія), член Ради директорів Європейської організації публічного права, член наукового комітету Академії інститутів та культур (Греція), член виконкому Маріупольської міської ради.

Маріупольський державний університет має сучасну матеріально-технічну базу: 5 навчальних корпусів, гуртожиток, спортивний комплекс, що включає новітні тренажерний та спортивні зали, клас хореографії; 10 комп'ютерних центрів з підключенням до локальної мережі та до мережі Інтернет. До послуг студентів та викладачів 3 медпункти, 3 їдальні та буфети, бібліотека з фондом наукової та навчально-методичної літератури близько 161 тис. примірників і 369 найменувань вітчизняних та зарубіжних періодичних видань. До послуг викладачів та студентів, аспірантів електронна бібліотека, електронний каталог, електронна картотека статей та 3 читальні зали з комп'ютеризованими читацькими місцями з доступом до Інтернету та Wi-Fi. Університет має найбільшу в Україні бібліотеку Елліністичних студій «Костянтинос Левендіс» з фондом понад 15 тис. примірників.

На 5 факультетах (історичному, іноземних мов, економіко-правовому, грецької філології та перекладу, філології та масових комунікацій) за рівнями вищої освіти «бакалавр», «магістр» здобувають вищу освіту близько 3000 студентів. Навчальний процес на 21 спеціалізованій кафедрі забезпечують 263 викладачі, з них – 37 докторів наук, професорів, 138 кандидатів наук, доцентів.

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

Підготовка бакалаврів з напрямку підготовки 6.140103 «Туризм» здійснюється на економіко-правовому факультеті (навчальний корпус №1) Маріупольського державного університету. Випусковою кафедрою є кафедра менеджменту.

Позитивним аспектом роботи Маріупольського державного університету є організація міжнародної співпраці із зарубіжними партнерами, що сприяє активному входженню університету до європейського освітнього простору, підвищенню рівня професійної підготовки фахівців.

Міжнародну діяльність університету характеризують: участь у роботі міжнародних організацій університетської освіти (Magna Charta Universitatum, Європейська асоціація університетів, Європейська організація публічного права, Мережа Середземноморських університетів, Асоціація ректорів педагогічних університетів Європи) та міжнародних освітніх програмах (ФІЄСПА, ЯСОН, Study tours to Poland, British Council, академічних обмінів Au-Pair, DAAD, Fulbright тощо); наукова, освітня та культурна співпраця з університетами Греції, Кіпру, Німеччини, Італії, Китаю, Польщі, Франції, Великої Британії, Туреччини, Болгарії, Румунії та США.

За останні два роки понад 150 студентів та викладачів прийняли участь в освітніх і наукових програмах Греції, Польщі, Італії, Кіпру, Іспанії, Грузії, Вірменії, Великобританії, Франції, Литви, Естонії, Німеччині, Австрії, Швейцарії, Туреччині, США. У межах чинних угод між МДУ та університетами України й ряду зарубіжних країн студенти мають можливість слухати лекції провідних фахівців, відомих науковців, дипломатів, політичних та громадських діячів України, також Греції, Німеччини, США, Італії та Кіпру.

Матеріали самоаналізу Маріупольського державного університету щодо підготовки фахівців з напрямку підготовки 6.140103 «Туризм» за першим (бакалаврським) рівнем за структурою і змістом відповідають акредитаційним вимогам. Копії документів, що засвідчують юридичні підстави для здійснення освітньої діяльності, що представлені у розділі І акредитаційної справи, відповідають оригіналам.

II. Формування контингенту студентів з напрямку підготовки 6.140103 «Туризм»

У Маріупольському державному університеті формування контингенту студентів з напрямку підготовки 6.140103 «Туризм» здійснюється відповідно до «Правил прийому до Маріупольського державного університету», розроблених на підставі «Умов прийому до вищих навчальних закладів України», затверджених Міністерством освіти і науки України відповідно до ліцензованого обсягу підготовки фахівців.

Перший набір за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр» з напрямку підготовки 6.140103 Туризм (з 2016 р. зі спеціальності – 242 «Туризм») здійснено у 2014 р. Формування контингенту студентів здійснюється на підставі безстрокової ліцензії (наказ Міністерства освіти і науки України № 102-л від 22.05.2017 р.).

На час акредитаційного самоаналізу з напрямку підготовки 6.140103 «Туризм» контингент студентів денної і заочної форм навчання відбувається 48 студентів (з них I-го р.н. – 22; II-го р.н. – 14 студентів; III-го р.н. – 3, IV-го р.н. – 9). З них 9 – на бюджетних місцях (I р.н.), 13 – на умовах повної компенсації витрат за навчання, 1 – на бюджетних місцях (II р.н.), 13 – на умовах повної компенсації витрат за навчання, 2 – на бюджетних місцях (III р.н.), 1 – на умовах повної компенсації витрат за навчання, 2 – на бюджетних місцях (IV р.н.), 7 – на умовах повної компенсації витрат за навчання.

Таблиця 1

Показники формування контингенту студентів Маріупольського державного університету з напрямку підготовки 6.140103 «Туризм» за першим (бакалаврським) рівнем

Показник	2014-2015 н.	2015-2016	2016-2017	2017-2018
	<i>р.</i>	<i>н. р.</i>	<i>н.р.</i>	<i>н.р.</i>
Ліцензований обсяг (денна форма)	30	30	30	22

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

Ліцензований обсяг (заочна форма)	-	-	-	8
Кількість поданих заяв (денна форма), в т.ч. за державним замовленням	59 45	31 -	100 89	133 115
Кількість зарахованих (денна форма)	9	3	14	22
Всього студентів на денній формі (з урахуванням терміну навчання – 4 роки)	9	12	26	46
Кількість поданих заяв (заочна форма), в т.ч. за державним замовленням	-	-	-	15 5
Кількість зарахованих (заочна форма)	-	-	-	2
Всього студентів на заочній формі (з урахуванням терміну навчання – 4 роки)	-	-	-	1

Перевіркою встановлено, що формування контингенту студентів ступеня «Бакалавр» відбувається за рахунок осіб, які здобули повну загальну середню освіту. Зарахування абітурієнтів здійснюється на конкурсній основі за наявності сертифікатів зовнішнього незалежного оцінювання з предметів: історія України, українська мова і література, математика або географія.

На підставі аналізу стану контингенту студентів з напрямку підготовки 6.140103 «Туризм» та вивчення перспектив його подальшого формування експертна комісія дійшла висновку про доцільність збереження наявного ліцензованого обсягу 30 осіб ступеня вищої освіти «Бакалавр».

Висновок:

Діяльність кафедри менеджменту з профорієнтації спрямована на удосконалення процесу формування контингенту студентів напрямку підготовки 6.140103 «Туризм». Підстав для зменшення ліцензованого обсягу експертна комісія не виявила.

III. Кадрове забезпечення підготовки фахівців

Забезпеченню якості освіти майбутніх фахівців з туризму у Маріупольському державному університеті приділяється значна увага. Для формування кадрового складу випускової кафедри проводиться комплексна цілеспрямована робота з підвищення рівня кваліфікації викладачів, створення міцного науково-педагогічного потенціалу кафедри менеджменту.

Підготовку фахівців зі спеціальності 6.140103 «Туризм» забезпечує випускова кафедра менеджменту. На момент проведення акредитаційного самоаналізу завідувачем кафедри менеджменту є доктор економічних наук, професор, Академік академії економічних наук України, Відмінник освіти України Омельченко Володимир Якович.

Підготовка фахівців за напрямом 6.140103 «Туризм» здійснюється на базі економіко-правового факультету, навчальний процес на якому забезпечують п'ять спеціалізованих кафедр: економіки та міжнародних економічних відносин; менеджменту; математичних методів та системного аналізу; права та публічного адміністрування; раціонального природокористування та охорони навколишнього середовища. Для викладання дисциплін (циклу гуманітарної та соціально-економічної підготовки, фундаментальної, природничо-наукової та загально економічної підготовки / циклу загальної підготовки) залучено висококваліфіковані фахівці кафедр історичних дисциплін, культурології та інформаційної діяльності, філософії та соціології, практичної психології, української філології, англійської філології, німецької та французької філології, фізичного виховання, спорту та здоров'я людини Маріупольського державного університету.

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

Перевіркою встановлено, що з 20 викладачів, які працюють на кафедрі менеджменту (на постійній основі, у тому числі на умовах сумісництва) і забезпечують освітній процес за напрямом підготовки 6.140103 Туризм, 16 (80 %) мають відповідні наукові ступені, вчені звання, з них:

- 4 (20 %) доктори наук, професори (Омельченко В.Я., Балабаниць А.В., Черніченко Г.О., Макогон Ю.В.);

- 12 (60 %) кандидатів наук, доцентів (Мацука В.М., Кислова Л.А., Семкова Л.В., Перепада Ф.Л., Гапонюк О.І., Беззубченко О.А., Марена Т.В., Балабанова Н.В., Горбашевська М.О., Осипенко К.В., Авдан О.Г., Ніколенко Т.І.);

- 4 (20 %) викладачі без наукових ступенів і звань (Лаврентьєва Л.В., Скарга О.О., Рудова К.О., Лазарева А.П.).

Також перевіркою встановлено, що 81,6 % лекційних годин циклу соціально - гуманітарної підготовки, 86,3 % лекційних годин циклу фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної підготовки і 95,7 % лекційних годин циклу професійної підготовки навчального плану напряму підготовки 6.140103 Туризм забезпечують працівники з науковими ступенями та вченими званнями, які працюють у Маріупольському державному університеті на постійній основі.

Формування кадрів, що забезпечують підготовку фахівців за напрямом підготовки 6.140103 Туризм, здійснюється також за рахунок залучення для викладання окремих спеціалізованих курсів провідних спеціалістів підприємств сфери туризму та висококваліфікованих фахівців з інших закладів вищої освіти України.

Одним з найважливіших напрямів діяльності кафедри менеджменту є організація науково-дослідної роботи, що передбачає:

- здійснення комплексного наукового дослідження «Розвиток конкурентоспроможності підприємств сфери послуг в умовах євроінтеграції»;
- проведення наукових досліджень з найважливіших напрямів і проблем туристичного менеджменту, які відповідають профілю кафедри;
- підготовку кандидатських і докторських дисертацій викладачами кафедри;
- участь викладачів у наукових конференціях, семінарах, круглих столах, конкурсах;
- підготовку і видання викладачами публікацій, що містять результати їх дослідницької туристично-рекреаційної діяльності;
- здійснення науково-експертної роботи.

Кафедра систематично здійснює роботу з підвищення рівня кваліфікації викладачів та зміцнення науково-педагогічного потенціалу кафедри.

Експертна комісія засвідчує, що якісний розвиток професорсько-викладацького складу кафедри здійснюється за наступними напрямками:

- проходження курсів підвищення кваліфікації та стажування на базі Одеського національного політехнічного університету, Донецького національного університету ім. В. Стуса, ДВНЗ «Приазовський державний технічний університет», Інституту економіки промисловості НАН України;
- захист дисертацій та присудження вченого звання;
- участь у міжнародних та всеукраїнських конференціях, семінарах, круглих столах;
- участь у розробці стратегії розвитку туризму «Маріуполь – 2021»

Експертна перевірка встановила, що на кафедрі менеджменту організована науково-дослідна робота. В центрі уваги наукових інтересів викладачів кафедри – дослідження теоретичних і практичних проблем розвитку світового та регіонального туризму, менеджменту, основні тенденції розвитку готельно-ресторанного бізнесу та туристичної індустрії в Україні, підготовка та підвищення кваліфікації персоналу, розвиток маркетингових та інвестиційних процесів в національній економіці.

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

Протягом останніх років викладачі кафедри менеджменту спрямовують свої дослідження та організують роботу студентської молоді відповідно до комплексних наукових тем: «Розвиток конкурентоспроможності підприємств сфери послуг в умовах євроінтеграції» (номер державної реєстрації в УкрІНТЕІ 0115U003040) 2015-2017 рр. та «Управління фінансово-економічною безпекою держави та шляхи запобігання зовнішнім і внутрішнім загрозам» (номер державної реєстрації в УкрІНТЕІ 0114V0003024) 2015-2018рр.

За результатами виконання наукових досліджень викладачами кафедри протягом 2013-2017 рр. підготовлено та опубліковано більше 400 наукових та науково-методичних праць. 74 статті у фахових та 22 у міжнародних виданнях, тезів доповідей, методичних розробок і вказівок, 15 монографій та 8 навчальних посібників.

Кафедра менеджменту встановила та підтримує тісні ділові контакти з провідними вітчизняними та зарубіжними вченими-управлінцями та туристознавцями, закладами вищої освіти Польщі, Греції, Франції, Кіпру, Білорусії і України (КНЕУ ім. Вадима Гетьмана, КНТЕУ, Одеський національний політехнічний університет, КНУ ім. Т.Г. Шевченка, ХНУ імені В.Н. Каразіна, ДонНУ ім. В. Стуса та ін).

З 2009 р. кафедра організовує та проводить щорічну Всеукраїнську науково-практичну конференцію молодих вчених «Сучасні технології управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом», у роботі яких приймають участь понад 120 науковців з різних регіонів України. Кафедра менеджменту є співорганізатором проведення щорічної Підсумкової науково-практичної конференції викладачів Маріупольського державного університету «Актуальні проблеми науки та освіти», наукової конференції студентів «Декада студентської науки», «Олімпіади з туризму» для школярів м. Маріуполь та прилеглих районів.

Кафедра менеджменту є одним із організаторів випуску фахового періодичного видання «Вісник Маріупольського державного університету. Серія: Економіка», заснованого у 2011 р. Вісник МДУ є науковим фаховим виданням України з економічних наук, який включено до міжнародної наукометричної бази даних «Index Copernicus International» (Польща).

Важливе місце у роботі викладачів кафедри приділяється керівництву науково-дослідною роботою студентів. Викладачі кафедри є керівниками наукових товариств студентів спеціальностей «Туризм» і «Менеджмент». Протягом 2014-2017 рр. студентами, які є членами наукових товариств, було видано опубліковано понад 400 публікацій.

Якісний склад випускової кафедри з напрямку підготовки 6.140103 «Туризм» має високий науково-педагогічний рівень та потенціал. Аналіз кадрового забезпечення освітнього процесу показує, що підготовка бакалаврів з вказаної спеціальності здійснюється викладачами з науковими ступенями відповідно до їх наукових напрямів і спеціалізацій.

Зазначені вище факти свідчать про виважений підхід керівництва університету, факультету, випускової та інших кафедр до забезпечення підготовки бакалаврів з напрямку підготовки 6.140103 «Туризм» викладачами вищої кваліфікації (докторами і кандидатами наук), що є гарантом здобуття майбутніми бакалаврами з туризму якісної професійної освіти за обраним фахом.

Висновок:

Якісний склад випускової кафедри менеджменту відповідає акредитаційним і ліцензійним вимогам щодо надання освітніх послуг з напрямку підготовки 6.140103 «Туризм». Спрямованість наукових досліджень та науковий потенціал кафедри менеджменту МДУ переконливо засвідчують високий науковий рівень підготовки фахівців з напрямку підготовки 6.140103 «Туризм».

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

IV. Навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності

Організація освітнього процесу в університеті регламентується Законами України «Про освіту», «Про вищу освіту», «Положенням про організацію освітнього процесу у Маріупольському державному університеті», іншими нормативними та інструктивними документами Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України.

Для підготовки бакалаврів за напрямом підготовки 6.140103 «Туризм» розроблено науково-обґрунтовану систему організації освітнього процесу. Наявні всі інструктивно-методичні матеріали, що регламентують освітню діяльність, а саме:

- нормативна та варіативна частини освітньо-кваліфікаційної характеристики (ОКХ) та освітньо-професійної програми (ОПП) підготовки бакалавра;
- засоби діагностики якості вищої освіти з напрямку підготовки 6.140103 «Туризм» та спеціальності 242 «Туризм»;
- навчальні плани напрямку підготовки 6.140103 Туризм та спеціальності 242 «Туризм»;
- щорічні робочі навчальні плани підготовки бакалаврів;
- навчальні програми та робочі навчальні програми з усіх нормативних та вибіркових дисциплін навчального плану;
- плани та методичні матеріали для проведення практичних, семінарських занять і лабораторних робіт, самостійної роботи студентів;
- програми практик;
- програми комплексних державних екзаменів за фахом;
- пакети ККР для перевірки знань студентів за циклами навчальних планів напрямку підготовки 6.140103 Туризм та спеціальності 242 «Туризм»;
- методичні рекомендації до написання курсових робіт студентів;
- критерії оцінювання знань і вмінь студентів.

Усі навчальні дисципліни напрямку підготовки 6.140103 «Туризм» та спеціальності 242 «Туризм» забезпечені навчальними і робочими програмами, які враховують досягнення сучасної вітчизняної науки, передовий науковий та практичний досвід за професійним спрямуванням. Наявні є плани практичних (семінарських) та лабораторних занять, завдання для поточного, підсумкового контролю та контролю залишкових знань студентів, електронні бази тестових завдань та екзаменаційні білети, методичні вказівки (рекомендації) до вивчення матеріалу, винесеного на самостійне опрацювання студентів та індивідуальні семестрові завдання, методичні рекомендації з проходження практики, теми рефератів, методичні рекомендації до виконання контрольних та курсових робіт, критерії оцінок (умови заліків), рекомендована література.

З метою якісного викладання, ефективного вивчення студентами навчальних курсів кафедрою менеджменту розроблені комплекси навчально-методичного забезпечення дисциплін. Сучасні освітні технології передбачають широке застосування інформаційних технологій у навчальному процесі, застосування комп'ютерних програм пакету Microsoft Office (Microsoft Word, Excel, AcrobatReader, PowerPoint та ін.), прикладних програм з дисциплін фахової підготовки (комп'ютерна програма «Оверія-Туризм», комп'ютерна програма-симулятор «ShadowManager»), програм тестового контролю (ADTester), програм, що забезпечують дистанційний доступ до навчально-методичних матеріалів, інтерактивних практичних завдань та баз тестових завдань (CourseLab, Webtutor, Moodle). Викладачами кафедри активно застосовуються інноваційні технології навчання, які дозволяють ефективно залучати студентів до освітнього процесу. Це досягається використанням відповідних дидактичних матеріалів, застосуванням різних методів і наочних засобів навчання, які активізують пізнавальну діяльність на аудиторних та позааудиторних заняттях. Під час оцінювання знань студентів (поточного, підсумкового) викладачами кафедри застосовується комп'ютерне тестування із використанням розроблених електронних баз тестових завдань.

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

Організація практичної підготовки студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» здійснюється відповідно до «Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» та програм навчальної та виробничих практик (ознайомчої, економічної, технологічної), розробленими кафедрою менеджменту, затверджених Вченою радою економіко-правового факультету.

Організація практичної підготовки студентів напряму підготовки 6.140301 «Туризм» проводиться на базі провідних підприємств, установ та організацій м. Маріуполя, що здійснюють туристичну та готельно-ресторанну діяльність та потребують відповідних фахівців, які зможуть забезпечити її розвиток. З підприємствами та установами укладено відповідні угоди, серед них: ТОВ «Супутник», ТОВ «Азовінтур», ТА «LIMPOPO», ТОВ «Турдесвіт», ТОВ «Театральний клуб», ТОВ «Степ», ТОВ «Журден», готельний комплекс «Гранд Готель», ресторан «Вімарко», готельний комплекс «Європейська», ресторан «Steakhouse».

Експертна комісія вибірково перевірила курсові роботи, підготовлені до захисту студентами четвертого курсу навчання, напряму підготовки 6.140103 «Туризм». Встановлено, що тематика курсових робіт відповідає змісту навчальних дисциплін і пов'язана з практичними потребами напряму підготовки, відповідає сучасному рівню розвитку туристичних процесів. Курсові роботи виконані з використанням сучасних технічних засобів.

Державна атестація бакалаврів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» та спеціальності 242 «Туризм» передбачає складання комплексного державного екзамену зі спеціальності, головною метою якого є з'ясування рівня теоретичних знань та практичних умінь і навичок з нормативних і варіативних дисциплін на основі отриманих знань, відповідно до вимог стандартів вищої освіти.

Висновок:

Стан навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності напряму підготовки 6.140103 «Туризм» та спеціальності 242 «Туризм» відповідає нормативним вимогам підготовки бакалаврів.

V. Матеріально-технічна база

Перевірка матеріально-технічної бази університету показала, що вона відповідає нормативним вимогам щодо забезпечення навчального процесу. Маріупольський державний університет розміщується у 5 навчальних корпусах. Загальна площа університету становить 30883,6 кв.м. Університет має у розпорядженні 116 навчальних аудиторій, 47 з яких є предметними. Усі навчальні корпуси мають спеціалізовані читальні зали з електронним каталогом. У МДУ створено 10 комп'ютерних центрів, 10 спеціалізованих лабораторій комп'ютерної техніки, 3 комп'ютеризовані читальні зали бібліотеки. Загальна кількість робочих комп'ютерних місць та комп'ютерів – 345. Усі комп'ютерні класи та лабораторії, читальні зали об'єднані в локальну мережу та мають доступ до Інтернету.

Університет володіє поліграфічною базою: працює видавничий центр, який обладнаний сучасною технікою й задовольняє поліграфічні потреби університету щодо видання методичних видань.

Для організації дозвілля студентів в університеті працює студентський клуб, який має власне приміщення. У навчальному корпусі №2 є повністю обладнаний клас для занять хореографією.

У корпусах університету розташовані приміщення для забезпечення медичного обслуговування студентів, професорсько-викладацького та обслуговуючого персоналу. Медичний персонал, який працює в університеті, має спеціалізовані приміщення.

МДУ має в своєму розпорядженні дев'ятиповерхове приміщення гуртожитку на 450 місць, загальна площа якого складає 7001,2 кв. м.

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

Підготовка фахівців за напрямом підготовки 6.140103 «Туризм» здійснюється у предметних аудиторіях економіко-правового факультету, на якому створено сучасну матеріально-технічну базу, необхідну для забезпечення навчального процесу. Факультет розташований у навчальному корпусі № 1 Маріупольського державного університету, загальна площа становить 6526,7 кв.м. Санітарно-технічний стан корпусу відповідає діючим вимогам та санітарним нормам. Кількість аудиторій та їх загальна площа є достатніми для забезпечення умов підготовки фахівців. Студенти спеціальності мають можливість користуватися читальними залами та комп'ютерними центрами університету, копіювальною технікою. Корпус має їдальню, що відповідає сучасним нормам та вимогам.

Кафедра менеджменту має два приміщення (аудиторії 303 та 306) з необхідним обладнанням для роботи викладачів (15 столів, оргтехніка, книжкові шафи тощо). Площа робочого місця для співробітників, які працюють повний робочий день у службовому приміщенні, дорівнює більше 4 м² на одного працівника, що відповідає діючим нормативам.

Для забезпечення якісної підготовки бакалаврів з туризму у навчальному процесі використовуються наступні спеціалізовані кабінети: предметна аудиторія з менеджменту та туризму (ауд.309), предметна аудиторія з РПС і регіональної економіки (ауд.313), навчальна лабораторія кафедри економіки та міжнародних економічних відносин (ауд.208), предметна аудиторія з міжнародної економіки (ауд.315), предметна аудиторія з БЖД та цивільного захисту (ауд.109), предметна аудиторія з охорони праці (110). Показник забезпеченості комп'ютерною технікою на 100 студентів факультету становить 12, що відповідає встановленим нормам.

Експертна комісія констатує, що умови праці та навчання, соціального захисту учасників освітнього процесу відповідають правовим і санітарно-гігієнічним нормам. Університет має потужну матеріально-технічну базу, що відповідає діючим вимогам щодо акредитації за напрямом підготовки 6.140103 «Туризм».

Висновок:

Матеріально-технічна база МДУ та кафедри менеджменту відповідає встановленим нормативним вимогам щодо акредитації та дозволяє на високому рівні вирішувати всі питання, пов'язані з організацією освітнього процесу за напрямом підготовки 6.140103 «Туризм».

VI. Інформаційне забезпечення

Інформаційне забезпечення освітньої діяльності формується на основі наукової бібліотеки, яка є навчально-науковим, інформаційним, допоміжним, культурно-освітнім структурним підрозділом університету. Книжковий фонд бібліотеки розміщений у 8 книгосховищах, розподілений тематично. До послуг студентів пропонується традиційний (картковий систематичний, алфавітний) та електронний алфавітно-предметний каталоги, картотека періодичних видань, картотека журнальних статей. Запроваджена автоматизована бібліотечна програма «ІРБІС». Кафедра менеджменту та структурні підрозділи університету мають доступ до мережі Інтернет.

Фонд бібліотеки університету складає понад 161 000 одиниць зберігання: монографії, підручники, навчальні посібники, навчально-методичні посібники, навчально-методичні комплекси дисциплін, словники, довідники, енциклопедії, періодичні українські та зарубіжні видання.

Читальні зали підключені до мережі Інтернет, яка створює умови для якісного обслуговування читачів, інформаційного забезпечення навчально-виховного процесу й наукових досліджень, дає змогу повноцінно використовувати інформаційний потенціал бібліотеки і світових інформаційних мереж і банків даних.

Середня кількість екземплярів навчальної літератури, яка припадає на одного студента денної форми навчання, становить 96 книг. Середня кількість томів навчальної літератури, яка припадає на одного науково-педагогічного працівника – 255.

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

Книжковий фонд напряму підготовки 6.140103 «Туризм» складає понад 3,5 тис. примірників наукової та навчальної літератури і постійно поповнюється. Постійне формування фонду наукової літератури, як загальногалузевого характеру, так і вузькоспеціальної, дає можливість студентам та викладачам знайомитися з працями українських і зарубіжних фахівців у галузі сфери туризму. Комплектування бібліотеки поповнюється спеціальною вітчизняною та зарубіжною правничою періодикою.

Необхідною навчальною, науково-довідниковою літературою навчальні дисципліни освітньо-професійної програми підготовки бакалавра забезпечені на 100%. Список фахових періодичних видань, що є у бібліотеці, відповідає вимогам спеціальності.

Навчальний процес забезпечують методичні розробки (посібники, рекомендації, вказівки), укладені викладачами кафедри. Видання їх здійснюється за університетським планом, планом кафедри і координується науково-методичною радою згідно «Положення про підготовку наукових, навчальних та навчально-методичних видань у Маріупольському державному університеті».

У читальному залі Маріупольського державного університету створено всі умови для забезпечення студентів можливістю роботи з електронними каталогами, електронною бібліотекою, а також пошуком інформації у всесвітній мережі Internet. До послуг студентів спеціальності напряму підготовки 6.140103 «Туризм» 67 комп'ютерів, які підключені до локальної мережі та мережі Інтернет. Викладачі та студенти мають доступ до електронних баз (Polpred.com, електронна бібліотека видавництва «Центр учбової літератури», JournalTOCs, електронно-бібліотечна система BiblioRossica) та мережевих електронних ресурсів вільного доступу (Наукова електронна бібліотека періодичних видань НАН України, Електронна бібліотека «Мислене дерево», Тематичний інтернет-навігатор Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського), що цілком задовольняє інформаційні потреби учасників освітнього процесу.

Висновок:

Перевіркою встановлено, що стан інформаційного забезпечення напряму підготовки 6.140103 «Туризм» відповідає вимогам щодо організації навчання студентів за рівнем освіти «бакалавр».

VII. Якісні характеристики підготовки фахівців

Експерти засвідчують, що освітній процес на спеціальності відбувається згідно затвердженого графіку, порушень якого не виявлено.

Для перевірки рівня підготовки студентів за першим (бакалаврським) рівнем експертною комісією здійснено контрольні заміри знань студентів з дисциплін навчального плану: циклів: соціально-економічної та гуманітарної підготовки; фундаментальної, природничо-наукової та загально-економічної підготовки; професійної та практичної підготовки.

Для визначення якості залишкових знань у студентів напряму підготовки 6.140103 Туризм обрано наступні дисципліни

з циклу соціально-економічної та гуманітарної підготовки:

- Історія України;
- Основи наукових досліджень;
- Філософія;

з циклу фундаментальної, природничо-наукової та загально-економічної підготовки:

- Статистика;

З циклу професійної та практичної підготовки:

- Географія туризму та туристичне країнознавство;
- Організація готельного господарства;
- Організація ресторанного господарства.

Голова експертної комісії

К.Й. Кілінська

За результатами експертної перевірки якості залишкових знань у студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» виявлені наступні показники:

- цикл соціально-економічної та гуманітарної підготовки: абсолютна успішність – 94,9%; якість знань – 55,5%;

- цикл фундаментальної, природничо-наукової та загально-економічної підготовки: абсолютна успішність – 100%; якість знань – 66,6 %;

- цикл професійної та практичної підготовки: абсолютна успішність – 100%; якість знань – 80,9 %.

Порівнюючи показники якості знань студентів за результатами акредитаційного самоаналізу та експертної перевірки, комісія встановила середню розбіжність в оцінці якості знань (0,1 балів), що є допустимою нормою.

Таблиці відповідності стану забезпечення Маріупольського державного університету ліцензійним умовам надання освітніх послуг та державним вимогам до акредитації освітньо-професійної програми «Туризм» за напрямом підготовки 6.140103 «Туризм» задовольняють вимогам щодо акредитації.

Таким чином, показники абсолютної успішності та якості знань студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм» за першим (бакалаврським) рівнем з навчальних дисциплін циклів: соціально-економічної та гуманітарної підготовки; фундаментальної, природничо-наукової та загально-економічної підготовки; професійної та практичної підготовки, за результатами самоаналізу та результатами заміру залишкових знань студентів, проведеного експертною комісією, відповідають вимогам акредитації і знаходяться в межах допустимих розбіжностей.

Висновок:

Аналіз залишкових знань студентів доводить, що абсолютна успішність та якість знань студентів відповідає критеріям встановлених нормативів. Результати виконання ККР при самоаналізі та експертному оцінюванні дозволяють зробити висновок: рівень викладання дисциплін соціально-економічної та гуманітарної підготовки, фундаментальної, природничо-наукової та загально-економічної підготовки, професійної та практичної підготовки відповідають вимогам і дозволяє студентам напряму підготовки 6.140103 «Туризм» одержувати необхідні для фахівця знання.

VIII Зауваження, що були зроблені під час попередньої експертизи поданих до МОН акредитаційних матеріалів

Під час роботи експертної комісії у Маріупольському державному університеті були перевірені зауваження за результатами попередньої експертизи акредитаційних матеріалів (Вх. № 562-ас від 3 травня 2018 р.):

Зауваження 1. В матеріалах акредитаційної справи відсутня інформація про тематику підвищення кваліфікації НПП відповідно до додатку 3 Постанови КМ України від 30 грудня 2015 р. № 1187.

- Експертною комісією на місті було перевірено інформацію щодо тематики підвищення кваліфікації НПП. Інформацію наведено в Додатках 1, 2, 3.

Зауваження 2. Звернути увагу та перевірити кількість студентів, які припадають на одне посадкове місце в їдальнях (в справі – 7), згідно ДБН В.2.-3-97 – не більше 5 осіб. З'ясувати та відобразити в експертних висновках.

- Експертною комісією з'ясовано, що у Маріупольському державному університеті функціонує 3 їдальні та буфети (142 посадкових місця), які працюють у двозмінному режимі. Чинні їдальні та буфети Маріупольського державного університету відповідають законодавчим нормам ДБН В.2.-3-97 – не більше 5 осіб.

Зауваження 3. Звертаємо увагу на відсутність пояснювальної записки до навчального плану 2018 р. відповідно до додатку 2 Постанови КМУ України від 30 грудня 2015 р. № 1187.

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

- Експертною комісією з'ясовано, що в Маріупольському державному університеті є в наявності навчальний план та пояснювальна записка до навчального плану за спеціальністю 242 Туризм, що затверджені рішенням вченої ради Маріупольського державного університету, протокол № 13 від 24.06.2016 р. (копії документів додаються).

Зуваження 4. З'ясувати фахову відповідність Омельченко В.Я. до напряму підготовки: туризм відповідно до додатку 12 Постанови КМУ від 30.12.2015 №1187.

- Експертною комісією з'ясовано, що завідувач кафедри Омельченко В.Я. є доктором економічних наук, професором зав. кафедрою розвитку і розміщення продуктивних сил (науково-педагогічний стаж становить 42 роки) та має такі показники наукової та професійної активності відповідно до Постанови КМУ від 30.12.2015 р. № 1187 (дивись додаток 4):

1. Наукові публікації у виданнях, включених до переліку фахових видань України (18 публікацій);

2. Опубліковані підручники, навчально-методичні посібники з грифом МОН та іншим рекомендованим центральним органом виконавчої влади, вченою радою закладу освіти, монографії (11 видань);

3. Науковий керівник 2-х держбюджетних комплексних тем «Розвиток конкурентоспроможності підприємств сфери послуг в умовах євроінтеграції» (номер держреєстрації 0115U003040) та «Управління фінансово-економічною безпекою держави та шляхи запобігання зовнішнім і внутрішнім загрозам» (номер держреєстрації 0114U003024);

4. Розробник рекомендацій для самостійної роботи студентів та дистанційного навчання (2 розробки по Маркетингу туристичної діяльності за 2017-2018 рік);

5. Голова організаційних комітетів Всеукраїнських науково-практичних конференцій («Сучасні технології управління туристичним та готельно-ресторанним бізнесом» (2015-2017 рр.)), проведених на базі кафедри менеджменту Маріупольського державного університету, член оргкомітету Міжнародної конференції «Маркетинг і цифрові технології», які проводилися на базі Одеського національного політехнічного університету (2016, 2018 роки);

6. Заступник відповідального редактора Вісника Маріупольського державного університету серії: Економіка (2015-2018 рр.);

7. Член суддівського корпусу III-V турнірів з «Туризму та країнознавства» серед школярів старших класів міста Маріуполя, який проводиться кафедрою менеджменту Маріупольського державного університету (2016-2018 рр.);

8. Співорганізатор туристичних ярмарок, фестивалів, виставок, приурочених до Дня туризму (м. Маріуполь спільно з Управлінням культури і туризму Маріупольської міської ради та ТОВ «Супутник» (2015-2017 рр.));

9. Науковий керівник аспірантів (денна форма), здобувачів наукового ступеня, кандидата економічних наук зі спеціальності 08.00.02 – світове господарство і міжнародні економічні відносини (1 аспірант 2015-2018 р.р. Тема дослідження: «Розвиток територіальної спеціалізації туристичних регіонів світу»);

10. Член спеціалізованих вчених рад по захисту докторських (Д11.05103 за спеціальністю «08.00.0202 – світове господарство і міжнародні економічні відносини» у ДонНУ ім. В.Стуса (2009 – 2018 р.р.)) і кандидатських (К12.093.03 за спеціальністю «08.00.0202 – світове господарство і міжнародні економічні відносини» у МДУ (2014-2018 р.р.)) дисертацій.

Пропозиції та рекомендації експертної комісії

Аналіз документів та матеріалів акредитаційної справи напряму підготовки 6.140103 «Туризм» та перевірка стану підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем у Маріупольському державному університеті показали їх відповідність державним вимогам та критеріям акредитаційної експертизи (Таблиці відповідності стану

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

забезпечення Маріупольського державного університету ліцензійним умовам надання освітніх послуг та державним вимогам до акредитації з напрямку підготовки 6.140103 «Туризм» додаються).

Водночас експертна комісія висловлює такі пропозиції та рекомендації:

1. Посилити роботу щодо впровадження спеціалізацій за спеціальністю 242 «Туризм» з метою забезпечення конкурентоспроможності випускників на ринку праці та задоволення потреб регіону.
2. Продовжити роботу щодо поповнення електронного бібліотечного фонду сучасними професійноорієнтованими виданнями в галузі туризму.
3. Продовжити роботу щодо посилення дистанційного забезпечення викладання дисциплін циклів загальної та професійної підготовки.
4. Продовжити роботу по розширенню та оновленню комп'ютерного парку та придбанню ліцензованих комп'ютерних програм, які рекомендовані для використання в освітньому процесі.

Загальний висновок

На підставі вивчення матеріалів акредитаційного самоаналізу та експертної перевірки освітньої діяльності Маріупольського державного університету щодо підготовки фахівців з напрямку підготовки 6.140103 «Туризм» та перевірки стану підготовки фахівців за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти комісія робить висновок про те, що організація і проведення освітнього процесу, науково-дослідної та методичної роботи, якісний склад науково-педагогічних кадрів, стан навчально-методичного, інформаційного забезпечення, матеріально-технічної бази, якісні характеристики підготовки фахівців є такими, що відповідають діючим державним критеріям та вимогам щодо підготовки фахівців за ступенем вищої освіти «Бакалавр».

Експертна комісія не виявила підстав для зменшення існуючих ліцензійних обсягів і рекомендує акредитувати напрям підготовки 6.140103 «Туризм» ліцензованим обсягом 30 осіб для денної форми навчання в Маріупольському державному університеті.

Експертна комісія

Голова комісії:

доктор географічних наук, професор,
завідувач кафедри соціальної географії та
рекреаційного природокористування
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

 К.Й. Кілінська

Член комісії:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри країнознавства і туризму
Національного авіаційного університету

 Г.Ш. Уварова

З висновками ознайомлений

Ректор МДУ

доктор політичних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України

« 31 » травня

2018 К.В. Балабанов
р.

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

**Результати виконання комплексних контрольних робіт студентів Маріупольського державного університету напрямку підготовки
6.140103 Туризм ОС «Бакалавр» у ході експертної перевірки**

№ п/п	Дисципліна	Курс	Кількість студентів (осіб)	Виконували KKP		Одержали оцінки при експертному вимірюванні								Абсолютна успішність %	Якість %	Середній бал
				осіб	%	5		4		3		2				
						осіб	%	осіб	%	осіб	%	осіб	%			
Цикл соціально-економічної та гуманітарної підготовки																
1.	Історія України	II курс	13	12	92,3	1	8,3	5	41,7	6	50	-	-	92,3	50	3,6
2.	Основи наукових досліджень	II курс	13	12	92,3	-	-	6	50	6	50	-	-	92,3	50	3,5
3.	Філософія	III курс	3	3	100	-	-	2	66,6	1	33,4	-	-	100	66,6	3,7
Усього за циклом			29	27	94,9	1	2,7	13	52,8	13	44,5	-	-	94,9	55,5	3,6
Цикл фундаментальної, природничо-наукової та загальноекономічної підготовки																
1.	Статистика	III курс	3	3	100	-	-	2	66,6	1	33,4	-	-	100	66,6	3,7
Усього за циклом			3	3	100	-	-	2	66,6	1	33,4	-	-	100	66,6	3,7
Цикл професійної та практичної підготовки																
1.	Географія туризму та туристичне країнознавство	III курс	3	3	100	1	33,4	2	66,6	-	-	-	-	100	100	4,3
2.	Організація готельного господарства	IV курс	7	7	100	-	-	5	71,4	2	28,6	-	-	100	71,4	3,7
3.	Організація ресторанного господарства	IV курс	7	7	100	1	14,3	4	57,2	2	28,6	-	-	100	71,4	3,9
Усього за циклом			17	17	100	2	15,9	11	65,0	4	19,1	-	-	100	80,9	4,0

Голова експертної комісії, професор

Член експертної комісії, доцент

З результатами ознайомлений

Ректор МДУ

доктор політичних наук, професор

член-кореспондент НАПН України

« 31 » травня 2018 р.

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

 К.Й. Кілінська

 Г.Ш. Уварова

 К.В. Балабанов

Порівняльна таблиця
результатів виконання комплексних контрольних робіт при самоаналізі та при експертному вимірюванні залишкових знань
студентів напрямку підготовки 6.140103 Туризм ОС «Бакалавр»

№	Дисципліна	Кіль- кість	Виконували				Середній бал			Успішність, %			Якість, %		
			Самоаналіз		Експертне вимірювання		Само- аналіз	Експертне вимірюван- ня	Розбіж- ність (+,-)	Само- аналіз	Експертне вимірюван- ня	Розбіж- ність (+,-)	Само- аналіз	Експертне вимірюван- ня	Розбіж- ність (+,-)
			Кільк	%	Кільк	%									
Цикл соціально-економічної та гуманітарної підготовки															
1	Історія України	13	13	100	12	92,3	3,6	3,6	0	100	92,3	-7,7	53,8	50	-3,8
2	Основи наукових досліджень	13	13	100	12	92,3	3,5	3,5	0	100	92,3	-7,7	53,8	50	-3,8
3	Філософія	3	3	100	3	100	3,7	3,7	0	100	100	0	66,6	66,6	0
Всього за циклом		29	29	100	27	94,9	3,6	3,6	0	100	94,9	-5,1	58,1	55,5	-2,6
Цикл фундаментальної, природничо-наукової та загальноосвітньої підготовки															
1	Статистика	3	3	100	3	100	3,7	3,7	0	100	100	0	66,6	66,6	0
Всього за циклом		3	3	100	3	100	3,7	3,7	0	100	100	0	66,6	66,6	0
Цикл професійної та практичної підготовки															
1	Географія туризму та туристичне країнознавство	3	3	100	3	100	4,3	4,3	0	100	100	0	100	100	0
2	Організація готельного господарства	7	7	100	7	100	3,9	3,7	(-0,2)	100	100	0	71,4	71,4	0
3	Організація ресторанного господарства	7	7	100	7	100	4,1	3,9	(-0,2)	100	100	0	85,8	71,4	-14,4
Всього за циклом		17	17	100	17	100	4,1	4,0	-0,1	100	100	0	85,7	80,9	-4,8
Всього		49	49	100	47	98,3	3,8	3,7	-0,1	100	98,3	-1,7	70,1	67,7	-2,4

Голова експертної комісії, професор

Член експертної комісії, доцент

З результатами ознайомлений

Ректор МДУ

доктор політичних наук, професор

член-кореспондент НАПН України

« 31 » травня 2018 р.

Голова експертної комісії

К.Й. Кілінська

К.Й. Кілінська

Г.Ш. Уварова

К.В. Балабанов

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
відповідності стану забезпечення навчального закладу ліцензійним та
акредитаційним умовам надання освітніх послуг з напрямку підготовки 6.140103
Туризм
за освітньо-кваліфікаційним рівнем «Бакалавр»
в Маріупольському державному університеті

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр»		
	Норматив	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
1. Загальні вимоги			
1.1. Концепція діяльності за заявленим напрямом (спеціальністю), погоджена з Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласною, Київською, Севастопольською міськими державними адміністраціями	+	+	-
1.2. Заявлений ліцензований обсяг (денна форма навчання / заочна форма навчання / перепідготовка)	30 осіб на денну форму навчання	30 осіб	-
2. Кадрове забезпечення підготовки фахівців заявленого напрямку			
2.1. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин соціально-гуманітарного циклу дисциплін навчального плану напрямку підготовки (% від кількості годин)	75	80,5	+5,5
у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
2.2. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фундаментального циклу дисциплін навчального плану напрямку підготовки (% від кількості годин) (за винятком військових навчальних дисциплін)	75	84	+9
у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	21	+11
2.3. Частка науково-педагогічних працівників з науковими ступенями та вченими званнями, які забезпечують викладання лекційних годин фахових дисциплін навчального плану напряму підготовки (% від кількості годин)	75	95	+20
у тому числі, які працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи	50	100	+50
з них: докторів наук або професорів (при розрахунку частки докторів наук або професорів дозволяється прирівнювати двох кандидатів наук, доцентів, які мають стаж безперервної науково-педагогічної роботи в даному навчальному закладі не менше 10 років, а також є авторами (співавторами) підручників, навчальних посібників з грифом Міністерства освіти і науки України або монографій, до одного доктора наук або професора)	10	12,1	+2,1
2.4. Частка педагогічних працівників вищої категорії, які викладають лекційні години дисциплін навчального плану напряму підготовки та працюють у даному навчальному закладі за основним місцем роботи (% від кількості годин для кожного циклу дисциплін навчального плану)	—	-	-
2.5. Наявність кафедри (циклової комісії) з фундаментальної підготовки	+	+	-
2.6. Наявність кафедри зі спеціальної (фахової) підготовки, яку очолює фахівець відповідної науково-педагогічної спеціальності:	+	+	-
доктор наук або професор		+	
кандидат наук, доцент			
3. Матеріально-технічна база			
3.1. Забезпеченість лабораторіями, полігонами, обладнанням, устаткуванням, необхідним для виконання навчальних програм (у % від потреби)	100	100	-

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

3.2. Забезпеченість студентів гуртожитком (у % від потреби)	70	70	-
3.3. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (крім спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	12	12	-
3.4. Кількість робочих комп'ютерних місць на 100 студентів (для спеціальностей, які належать до галузей знань 0102 «Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини» і 0202 «Мистецтво», крім спеціальності «Дизайн»)	6	-	-
3.5. Наявність пунктів харчування	+	+	-
3.6. Наявність спортивного залу	+	+	-
3.7. Наявність стадіону або спортивного майданчику	+	+	-
3.8. Наявність медичного пункту	+	+	-
4. Навчально-методичне забезпечення			
4.1. Наявність освітньо-кваліфікаційної характеристики фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	-
4.2. Наявність освітньо-професійної програми підготовки фахівця (у т.ч. варіативної компоненти)	+	+	-
4.3. Наявність навчального плану, затвердженого в установленому порядку	+	+	-
4.4. Наявність навчально-методичного забезпечення для кожної навчальної дисципліни навчального плану (% від потреби):			
4.4.1. Навчальних і робочих програм дисциплін	100	100	-
4.4.2. Планів семінарських, практичних занять, завдань для лабораторних робіт і самостійної роботи студентів (% від потреби)	100	100	-
4.4.3. Методичних вказівок і тематик контрольних, курсових робіт (проектів)	100	100	-
4.5. Наявність пакетів контрольних завдань для перевірки знань з дисциплін соціально-гуманітарної, фундаментальної та фахової підготовки (% від потреби)	100	100	-
4.6. Забезпеченість програмами усіх видів практик (% від потреби)	100	100	-
4.7. Наявність методичних указівок щодо виконання дипломних робіт (проектів), державних екзаменів	+	+	-
4.8. Дидактичне забезпечення самостійної роботи студентів (у тому числі з використанням інформаційних технологій) (% від потреби)	100	100	-

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

4.9. Наявність критеріїв оцінювання знань і вмінь студентів	+	+	-
5. Інформаційне забезпечення			
5.1. Забезпеченість студентів підручниками, навчальними посібниками, наявними у власній бібліотеці (% від потреби)	100	100	-
5.2. Співвідношення посадкових місць у власних читальних залах до загальної чисельності студентів (% від потреби)	5	5	-
5.3. Забезпеченість читальних залів фаховими періодичними виданнями	4	18	+14
5.4. Можливість доступу викладачів і студентів до Internet як джерела інформації:			
- наявність обладнаних лабораторій	+	+	-
- наявність каналів доступу	+	+	-

Експертна комісія

Голова комісії:

доктор географічних наук, професор,
завідувач кафедри соціальної географії та
рекреаційного природокористування
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

К.Й. Кілінська

Член комісії:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри країнознавства і туризму
Національного авіаційного університету

Г.Ш. Уварова

З висновками ознайомлений

Ректор МДУ

доктор політичних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України
«31» травня 2018 р.

К.В. Балабанов

Голова експертної комісії

К.Й. Кілінська

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ
дотримання державних вимог
до акредитації напряму підготовки 6.140103 «Туризм» ОКР «Бакалавр»
в Маріупольському державному університеті

Назва показника (нормативу)	Значення показника (нормативу) за освітньо-кваліфікаційним рівнем «бакалавр»		
	Норматив	Фактично	Відхилення
1	2	3	4
1. Умови забезпечення державної гарантії якості вищої освіти			
1.1.1. Виконання навчального плану за показниками: перелік навчальних дисциплін, години, форми контролю, %	100	100	-
1.1.2. Підвищення кваліфікації викладачів постійного складу за останні 5 років, %	100	100	-
1.2. Чисельність науково-педагогічних і педагогічних працівників, які обслуговують напрям підготовки, займаються удосконаленням навчально-методичного забезпечення, науковими дослідженнями, підготовкою підручників та навчальних посібників і працюють у навчальному закладі за основним місцем роботи, %	100	100	-
1.3. Результати освітньої діяльності (рівень підготовки фахівців), не менше			
1.3.1. Рівень знань студентів з гуманітарної та соціально-економічної підготовки:			
- успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
- якісно (на 5 і 4) виконані контрольні завдання, %	50	58,1	+8,1
1.3.2. Рівень знань студентів з природничо-наукової (фундаментальної) підготовки:			
- успішно виконані контрольні завдання, %	90	100	+10
- якісно (на 5 і 4) виконані контрольні завдання, %	50	66,6	+16,6
1.3.3. Рівень знань студентів зі спеціальної (фахової) підготовки:			
- успішно виконані завдання з дисциплін фахової підготовки, %	90	100	+10
- якісно (на 5 і 4) виконані контрольні завдання з дисциплін фахової підготовки, %	50	85,7	+35,7
1.4. Організація наукової роботи			
1.4.1. Наявність у структурі навчального закладу наукових підрозділів	-	-	-
1.4.2. Участь студентів у науковій діяльності (наукова робота на кафедрах та в лабораторіях;	-	+	

Голова експертної комісії Олександр К.Й. Кілінська

участь в наукових конференціях, конкурсах, виставках, профільних олімпіадах тощо)			
1.5. Наявність органів студентського самоврядування	+	+	-

Експертна комісія

Голова комісії:

доктор географічних наук, професор,
завідувач кафедри соціальної географії та
рекреаційного природокористування
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

К.Й. Кілінська

Член комісії:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри країнознавства і туризму
Національного авіаційного університету

Г.Ш. Уварова

З висновками ознайомлений

Ректор МДУ

доктор політичних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України

« 31 » травня 2018 р.

К.В. Балабанов

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

ЗВЕДЕНІ ВІДОМОСТІ

дотримання ліцензійних умов у сфері вищої освіти
спеціальності 242 Туризм
(перший (бакалаврський) рівень вищої освіти)

**Порівняльна таблиця дотримання технологічних вимог щодо
матеріально-технічного, навчально-методичного та інформаційного
забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти**

Найменування показника (нормативу)	Значення показника (нормативу)	Фактичне значення показника	Відхилення фактичного значення показника від нормативного
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо матеріально-технічного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість приміщеннями для проведення навчальних занять та контрольних заходів (кв. метрів на одну особу для фактичного контингенту студентів та заявленого обсягу з урахуванням навчання за змінами)	2,4	2,6 (з урахуванням навчання за змінами)	+0,2
2. Забезпеченість мультимедійним обладнанням для одночасного використання в навчальних аудиторіях (мінімальний відсоток кількості аудиторій)	30	50	+20
3. Наявність соціально-побутової інфраструктури:			
1) бібліотеки, у тому числі читального залу	+	+	-
2) пунктів харчування	-	+	
3) актового чи концертного залу	-	+	
4) спортивного залу	-	+	
5) стадіону та/або спортивних майданчиків	-	+	
6) медичного пункту	+	+	
4. Забезпеченість здобувачів вищої освіти гуртожитком (мінімальний відсоток потреби)	70	70	-
Провадження освітньої діяльності			
5. Забезпеченість комп'ютерними робочими місцями, лабораторіями, полігонами, обладнанням,	+	+	-

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

устаткуванням, необхідними для виконання навчальних планів			
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо навчально-методичного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Наявність опису освітньої програми	+	+	-
2. Наявність навчального плану та пояснювальної записки до нього	+	+	-
Провадження освітньої діяльності			
3. Наявність робочої програми з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
4. Наявність комплексу навчально-методичного забезпечення з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
5. Наявність програми практичної підготовки, робочих програм практик	+	+	-
6. Забезпеченість студентів навчальними матеріалами з кожної навчальної дисципліни навчального плану	+	+	-
7. Наявність методичних матеріалів для проведення атестації здобувачів	+	+	
ТЕХНОЛОГІЧНІ ВИМОГИ			
щодо інформаційного забезпечення освітньої діяльності у сфері вищої освіти			
Започаткування провадження освітньої діяльності			
1. Забезпеченість бібліотеки вітчизняними та закордонними фаховими періодичними виданнями відповідного або спорідненого профілю, в тому числі в електронному вигляді	не менш як чотири найменування	18	+14
2. Наявність доступу до баз даних періодичних наукових видань англійською мовою відповідного або спорідненого профілю (допускається спільне користування базами кількома закладами освіти)	+	+	-
Провадження освітньої діяльності			
3. Наявність офіційного веб-сайту закладу освіти, на якому розміщена основна інформація про його діяльність (структура, ліцензії та сертифікати про акредитацію, освітня/освітньо-наукова/видавнича/атестаційна (наукових кадрів) діяльність, навчальні та наукові структурні підрозділи та їх склад, перелік навчальних дисциплін, правила прийому, контактна	+	+	-

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

інформація)			
4. Наявність електронного ресурсу закладу освіти, який містить навчально-методичні матеріали з навчальних дисциплін навчального плану, в тому числі в системі дистанційного навчання (мінімальний відсоток навчальних дисциплін)	50	50	-

Експертна комісія

Голова комісії:

доктор географічних наук, професор,
завідувач кафедри соціальної географії та
рекреаційного природокористування
Чернівецького національного університету
імені Юрія Федьковича

К.Й. Кілінська

Член комісії:

кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри країнознавства і туризму
Національного авіаційного університету

Г.Ш. Уварова

З висновками ознайомлений

Ректор МДУ

доктор політичних наук, професор,
член-кореспондент НАПН України

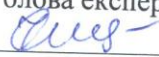
« 31 » травня 2018 р.

К.В. Балабанов

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська

ПОГОДЖЕНО:

Голова експертної комісії
 К.Й. Кілінська

К.В. Балабанов

ГРАФІК
проведення комплексних контрольних робіт
студентів напряму підготовки 6.140103 «Туризм»
за першим (бакалаврським) рівнем вищої освіти у ході експертної перевірки

№ з/п	Дисципліна	Група	Дата	Час початку	Ауд.	Викладач
1.	Історія України	II	30.05.2018	9.30	211	Арабаджи С.С.
2.	Основи наукових досліджень	II	30.05.2018	14.30	211	Ніколенко Т.І.
3.	Статистика	III	30.05.2018	13.00	212	Захарова О.В.
4.	Філософія	III	30.05.2018	9.30	210	Іванов П.М.
5.	Туристичне країнознавство	III	30.05.2018	12.00	212	Перепада Ф.Л.
6.	Організація готельного господарства	IV	30.05.2018	14.30	210	Осипенко К.В.
7.	Організація ресторанного господарства	IV	30.05.2018	13:00	211	Лаврентьєва Л.В.

Т.в.о. декана ЕПФ

(підпис)

Г.Є. Тихомирова

Голова експертної комісії К.Й. Кілінська